

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
кафедра права Європейського Союзу

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Міграційне право Європейського Союзу»
(варіативна)

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Харків – 2020

Програма навчальної дисципліни «**Міграційне право Європейського Союзу**»: галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії)

Розробники:

Анакіна Тетяна Миколаївна

доцент кафедри права Європейського Союзу, кандидат юридичних наук, доцент

Програма була введена в дію наказом ректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого № 119 від 30.06.2016 р.

Перезатверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу протокол № 2 від 15.09.2020 р.

Завідувач кафедри _____ Яковюк І. В.

Зміст

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни	7
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	12
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	12
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	12
4.3. Освітні технології та методи навчання	13
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	16
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	24
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни ..	25
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	28
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	29

1. Вступ

1. Ціллю навчальної дисципліни «Міграційне право Європейського Союзу» є надання аспірантам поглиблених теоретично-методологічних знань у сфері правового регулювання міграційних процесів, що відбуваються у межах зовнішніх та внутрішніх кордонів ЄС.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни відповідно до її знаннєвої компоненти і дидактичної структури є: засвоєння системи міграційного права ЄС, його джерел та принципів; організаційно-правового механізму забезпечення міграційного права ЄС; міграційних прав громадян ЄС і членів їхніх сімей; правового регулювання перетину зовнішніх і внутрішніх кордонів ЄС громадянами третіх країн; особливостей Шенгенського асquis ЄС; правових засад спільної політики притулку ЄС; актуальних проблем протидії і боротьби з незаконною міграцією в праві ЄС; правового регулювання співробітництва України та ЄС у міграційній сфері тощо.

2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-наукової програми:

а) навчальна дисципліна «Міграційне право Європейського Союзу» належить до циклу дисциплін вільного вибору аспіранта;

б) при вивченні цієї дисципліни використовуються знання, отримані з наступних дисциплін – «Організація та методологія наукових досліджень», «Актуальні проблеми міжнародного публічного права»;

в) основні положення навчальних дисциплін мають застосовуватися при підготовці дисертаційного дослідження.

3. Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформованих в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері міграційного права ЄС, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.

ПК – 2. Готовність використовувати концептуальні та методологічні знання в дослідженнях, що пов'язані із проблематикою права Європейського Союзу і міжнародного права.

ПК – 3. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей із міграційного права ЄС.

ПК – 4. Здатність до визначення системи міграційного права ЄС, його джерел, принципів, сфери дії та особливостей застосування у правопорядках держав-членів.

ПК – 5. Здатність до критичного аналізу, тлумачення та оцінки Шенгенського *acquis* ЄС.

ПК – 6. Здатність вільного використання правової термінології у сфері міграційного права ЄС, зокрема, при дослідженні регламентів і директив Європейського Парламенту та Ради ЄС, рекомендацій Європейської Комісії та інших установ ЄС, практики Суду Справедливості.

ПК – 7. Здатність до визначення правової природи механізмів імплементації міжнародно-правових зобов'язань України у сфері міграційного права у національну правову систему на основі міжнародних угод, укладених із Європейським Союзом.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

4. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Наявність поглиблених наукових та практичних знань про особливості новітніх теорій, концепцій, підходів щодо розуміння сутності міграційного права ЄС.

РНС НД – 1.2. Вміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у дослідженнях, що пов'язані з міграційним правом ЄС.

РНС НД – 1.3. Вміння застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у дослідженнях, що пов'язані з регулюванням міграційних процесів у праві ЄС.

РНС НД – 2.1. Вміння працювати з іноземними базами даних щодо діяльності установ ЄС, інформацією про результати їхньої діяльності в офіційних щорічних звітах; архівами, довідниками, фаховими періодичними виданнями, збірниками наукових статей, монографіями, дисертаціями та іншими джерелами.

РНС НД – 2.2. Вміння проводити аналіз практики Суду Справедливості ЄС у сфері міграційного права в процесі підготовки дисертаційного дослідження.

РНС НД – 2.3. Вміння тлумачення різноманітних джерел права Європейського Союзу у сфері міграції.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 7	Рівень освіти – третій (доктор філософії)	Варіативна Модуль 1 Лекції: 10
Кількість модулів: 3	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 40
Загальна кількість годин: 210		Модуль 2 Лекції: 10

<p>Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача - 10</p>	<p>Спеціальність – 293 «Міжнародне право»</p>	<p>Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 55 Модуль 3 Лекції: 10 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 55</p> <p>Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)</p>
---	---	---

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади міграційного права ЄС

Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС. Встановлення і розвиток співробітництва між державами-членами у міграційній сфері з моменту створення Європейського співтовариства вугілля і сталі до підписання Угоди про поступове скасування перевірок на спільних кордонах 1985 р. (Шенгенської угоди). Міжурядове співробітництво між державами-членами у міграційній сфері у період з 1985 р. до 1997 р. Розвиток співробітництва між державами-членами у міграційній сфері після укладення Амстердамського договору. Інституціоналізація Шенгенського простору (1997-2009 рр.). Розвиток міграційного права ЄС після набуття чинності Лісабонського договору 2007 р. Актуальні проблеми міграційного права ЄС на сучасному етапі.

Поняття, джерела та принципи міграційного права ЄС. Основні підходи щодо сутності міграційного права ЄС: міграційне право ЄС в широкому та вузькому значенні. Предмет міграційного права ЄС. Особливості дії норм міграційного права ЄС у просторі. Акти первинного права ЄС. Акти вторинного права. Прецедентне право Суду ЄС. Акти «м'якого» права. Міжнародні акти, прийняті за межами ЄС, та їхнє значення в правопорядку ЄС.

Межі законодавчих повноважень держав-членів. Правове регулювання міграційних прав на національному рівні.

Організаційно-правовий механізм забезпечення міграційного права ЄС. Повноваження інституцій ЄС у міграційній сфері: Європейського Парламенту, Європейської Ради, Ради ЄС, Європейської Комісії, Суду ЄС. Повноваження органів та агенцій ЄС у міграційній сфері (Європейського омбудсмена, Європейської агенції з фундаментальних прав (FRA), Європейської агенції з прикордонної і берегової охорони (FRONTEX), Європейського офісу з підтримки притулку (EASO), Агенції ЄС з питань правоохоронного співробітництва (EUROPOL), Європейської агенції з питань співробітництва у кримінальному правосудді (EUROJUST).

Шенгенське право. Шенгенський кодекс про кордони (Регламент 2016/399). Перетин зовнішніх кордонів та умови в'їзду. Прикордонний контроль на зовнішніх кордонах та умови відмови у в'їзді. Перетин внутрішніх кордонів. Перевірки на внутрішніх кордонах. Тимчасове встановлення прикордонного контролю на внутрішніх кордонах: підстави, процедура і тривалість. Відмова громадянам третіх країн у в'їзді на територію Шенгенської зони. Особливості участі Данії в Шенгенському *acquis* (концепція «*a la carte*»). Особливості співпраці Болгарії, Румунії, Кіпру і Хорватії з державами Шенгенського простору. Особливості участі держав Європейської асоціації вільної торгівлі в Шенгенському *acquis*.

Модуль 2. Міграційні права окремих категорій осіб

Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей. Коло осіб, яким гарантується свобода пересування в межах ЄС. Загальна характеристика Директиви 2004/38/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 29 квітня 2004 року про право громадян Союзу і членів їхніх сімей вільно пересуватися і проживати у межах території держав-членів. Право на вільний в'їзд на територію держави-члена або виїзд з неї. Право на вільний рух територією

держав-членів. Право на проживання на території приймаючої держави строком до 3-х місяців. Право на проживання на території приймаючої держави строком від 3 місяців до 5 років: умови та порядок реалізації. Право на постійне проживання на території приймаючої держави строком на 5 та більше посліпль років: умови та порядок реалізації. Обмеження міграційних прав, що можуть застосовуватися до громадян ЄС і членів їхніх сімей: підстави, порядок застосування і процесуальні гарантії.

Міграційні права громадян третіх країн, що проживають на постійній основі в ЄС. Директива 2003/109/ЄС. Межі повноважень ЄС і держав-членів. Поняття «постійне проживання» в міграційному праві ЄС. Тривалість проживання. Умови та порядок набуття довготермінового резидентського статусу. Скасування або втрата довготермінового резидентського статусу. Процедурні гарантії. Заборона дискримінації. Захист від вислання. Особливості проживання в іншій державі-члені. Умови проживання громадян третіх країн та членів їхніх сімей. Обмеження міграційних прав. Перевірка заяв та видача дозволів на проживання. Процедурні гарантії. Скасування дозволу на проживання.

Міграційні права громадян третіх країн, що прибувають до ЄС для короткочасних туристичних подорожей. Загальна характеристика Візового кодексу ЄС (Регламент 810/2009). Поняття візи в праві ЄС. Види віз. Єдина віза. Віза з територіально обмеженою дією. Аеропортова транзитна віза. Коло осіб, які мають отримати візу для в'їзду на територію держав-членів ЄС / Шенгенську зону. Особи, що звільняються від вимоги отримання візи. Процедура та умови отримання візи. Компетентні органи держав-членів. Процедура звернення за отриманням візи, необхідні документи. Плата за видачу візи. Розгляд заяви про отримання візи та ухвалення рішення. Видача візи. Відмова у видачі візи. Продовження терміну дії візи. Анулювання та відкликання візи.

Міграційні права громадян третіх країн, що прибувають до ЄС з метою навчання, здійснення наукових досліджень та роботи. Директива 2016/801 про

умови в'їзду та проживання громадян третіх країн для здійснення наукових досліджень, навчання, стажування, здійснення волонтерської діяльності, обміну учнями або реалізації спільних освітніх проєктів. Правовий статус громадян третіх країн, які на законних підставах працюють в ЄС. Директива 2011/98/ЄС про єдиний дозвіл на проживання і роботу на території держав-членів та перелік прав громадян третіх країн, які на законних підставах працюють в ЄС. Міграційні права окремих категорій працівників. Директива 2009/50/ЄС про умови в'їзду та проживання громадян третіх країн, що є висококваліфікованими працівниками. Директива 2014/36/EU про умови в'їзду і перебування громадян третіх країн для виконання сезонних робіт. Директива 2014/66/EU про умови в'їзду і перебування громадян третіх країн у рамках внутрішньо-корпоративного переміщення.

Особи, яким надається міжнародний захист у праві ЄС. Правовий статус шукачів притулку у праві ЄС (Директива 2013/33/EU). Правовий статус біженців у праві ЄС (Директива 2011/95/EU). Правовий статус осіб, яким надано додатковий захист, у праві ЄС (Директива 2011/95/EU). Правовий статус осіб, яким надається тимчасовий захист, у праві ЄС (Директива 2001/55/ЄС). Критерії і механізми визнання держави-члена, відповідальної за надання міжнародного захисту в праві ЄС (Регламент 604/2013 («Дублін III»)). Процедура надання міжнародного захисту. Ідентифікація осіб, що звертаються за міжнародним захистом, у системі EURODAK (Регламент 603/2013). Особливості надання та позбавлення міжнародного захисту у праві ЄС (Директива 2013/32/EU).

Модуль 3. Міжнародне співробітництво у сфері міграції за участі ЄС та його держав-членів

Співпраця держав-членів ЄС з питань протидії і боротьби з нелегальною міграцією. Правові наслідки незаконного перетину кордонів держав-членів ЄС. Правові засади протидії та боротьби з нелегальною міграцією у праві ЄС.

Заходи, що вживаються ЄС і державами-членами з метою протидії нелегальній міграції. Захист жертв злочинів та протидія експлуатації нелегальних мігрантів у праві ЄС. Попередження і боротьба із торгівлею людьми у праві ЄС (Директива 2011/36/EU). Права жертв злочинів у праві ЄС (Директива 2012/29/EU, Директива 2017/541/EU). Санкції проти працедавців нелегальних мігрантів у праві ЄС (Директива 2009/52/EC). Поняття та процедура реадмісії осіб у праві ЄС (Директива 2008/115/EC, Регламент 2018/1860).

Співпраця ЄС з третіми країнами та міжнародними організаціями у міграційній сфері. Правові засади співпраці ЄС з третіми країнами та міжнародними організаціями у міграційній сфері. Види міжнародних актів про співпрацю. Співпраця з третіми країнами у візовій сфері. Угоди про спрощення візового режиму. План дій щодо запровадження безвізового режиму. Співпраця ЄС та його держав членів з питань притулку. Співробітництво з Міжнародною організацією з питань міграції та Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців. Співпраця ЄС та його держав-членів із питань попередження і боротьби з нелегальною міграцією. Угоди про реадмісію. Місії ЄС та спільні операції. Особливості співпраці ЄС та його держав-членів з країнами Азії, Африки, Європи, Південної та Північної Америки у сфері міграції.

Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері. Співпраця України та ЄС у міграційній сфері за Угодою про асоціацію 2014 р. Правові засади регулювання візових відносин між Україною та ЄС. План дій з лібералізації візового режиму для України 2010 р. Угода про спрощення оформлення віз 2007 р.: зміст та особливості. Правові засади безвізового режиму України та ЄС. Співпраця України та ЄС з питань міграції, притулку та управління кордонами. Співпраця України з EUAM та EUBAM. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України, Урядом Республіки Молдова та Європейською Комісією щодо Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова 2005 р. Робоча домовленість між Агенцією FRONTEX та Державною прикордонною службою України щодо встановлення оперативного співробітництва 2007 р. Плани

оперативного співробітництва. Угода про реадмісію осіб 2007 р. Спільний комітет з питань реадмісії.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Формами організації освітнього процесу є навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань та самостійна підготовка. Залежно від мети навчальні заняття розрізняються на – види: лекція, практичне заняття, індивідуальне заняття, консультація тощо.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Зміст самостійної роботи, як виду поза аудиторної роботи аспіранта визначається програмою навчальної дисципліни «Міграційне право Європейського Союзу», методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Під час цієї роботи аспірант повинен самостійно опрацювати конспекти лекцій, джерела права Європейського Союзу і національного права України, практику Суду ЄС відповідно до тем навчальної дисципліни. Також важливе значення має вивчення матеріалу, який викладений у підручниках із права Європейського Союзу, навчальних посібниках, науково-практичних коментарях, монографіях, наукових статтях та в іншій науковій і навчально-методичній літературі та додатково рекомендованій викладачем. Методичні матеріали повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку аспіранта.

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися в науковій бібліотеці Університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу аспіранта до потрібних дидактичних засобів.

2. Формами самостійної роботи аспірантів є:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфолію навчального курсу та його презентація;
- написання рефератів, повідомлень та їх презентацію;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у науково-практичних конференціях;
- узагальнення судової практики;
- коментування джерел права Європейського Союзу;
- інші форми роботи.

Вибір аспірантом видів самостійної роботи здійснюється за власними інтересами та узгоджується з викладачем, який виконує організацію, контроль та оцінку якості її виконання.

Навчальний матеріал, який згідно із робочим навчальним планом має бути засвоєний студентами в процесі самостійної роботи, вноситься в суму балів поточного контролю разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології: проблемне навчання, аудіо-візуальні технології, технологія аспірантоцентристського навчання, одного предмета, методу.

Методи навчання: дискусія, прес-конференція, кооперативне навчання, ситуативне моделювання, особистісна, розвиваюча та формуюча моделі.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

1. Поточний контроль знань здобувачів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань аспірантів є:

а) систематичність та активність роботи на лекціях, практичних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань; участь у науково-практичних конференціях; інші форми робіт);

б) виконання тестових контрольних робіт (тестових модулів);

в) виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе та їх презентація; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми роботи).

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 15 балів;

виконання завдань самостійної роботи – 10 балів;

педагогічний контроль (Модуль №1, Модуль №2 і Модуль №3) – 5 балів x 3 = 15 балів;

іспит – 60 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки поточного контролю проставляються в журналі обліку роботи викладача по накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо аспірант набрав протягом семестру за підсумками поточного контролю менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

2. Підсумковий контроль знань здобувачів.

Завданням підсумкового контролю знань є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі іспиту за результатами практичних занять.

3. Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за цією шкалою переводиться за результатами підсумкового контролю знань в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти та міжнародні договори

Договір про Європейський Союз від 07.02.1992. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf.

Договір про функціонування ЄС від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016E/TXT>.

Амстердамський договір від 02.10.1997. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_en.pdf.

Директива 2003/109/ЄС про статус громадян третіх країн, що проживають на постійній основі в ЄС від 25.11.2003. *Офіційний вісник*. L 16, 23.1.2004. С. 44–53.

Директива 2004/38/ЄС про право громадян Союзу і членів їхніх родин вільно пересуватися та проживати в межах територій держав-членів від 29.04.2004. *Офіційний вісник*. L 158, 30.4.2004, р. 77–123.

Директива 2008/115/ЄС про спільні стандарти та процедури у державах-членах щодо повернення громадян третіх країн, що перебувають на незаконних підставах, від 16.12.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32008L0115>

Директива 2009/52/ЕС, що запроваджує мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів проти працедавців громадян третіх країн, що незаконно перебувають, від 18.06.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0052>

Директива 2011/36 про попередження та боротьбу з торгівлею людьми та захист її жертв від 05.04.2011. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

Директива 2011/95/EU про стандарти для кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як осіб, які потребують міжнародного захисту, уніфікованого статусу біженців та осіб, що потребують додаткового захисту та про зміст наданого захисту від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 337, 20.12.2011. С. 9–26.

Директива 2011/98 про єдину процедуру звернення за єдиним дозволом для громадян третіх країн на проживання та роботу на території держав-членів і про єдиний перелік прав працівників третіх держав, що проживають в державах-членах на законних підставах від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 343, 23.12.2011. С. 1–9.

Директива 2012/29/EU, що запроваджує мінімальні стандарти прав, підтримку та захист жертв злочинів від 25.10.2012. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0029>

Директива 2013/32/EU про загальні процедури надання та позбавлення міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 60–95.

Директива 2013/33/EU про стандарти прийому шукачів міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 96–116.

Конвенція, що імплементує Шенгенську угоду між урядами країн Союзу Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 19.06.1990. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 19-62.

Лісабонський договір від 13.12.2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC>.

Ніщцький договір від 26.02.2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>.

План дій з лібералізації візового режиму для України від 22.11.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001

План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017. № 1106. *Офіційний вісник України*. 2018. № 24. Ст. 852.

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 1028.

Про основні засади внутрішньої і зовнішньої політики України: Закон України від 01.07.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 1452.

Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.2017. № 759. *Офіційний вісник України*. 2017. № 84. Ст. 2565.

Регламент 2019/1896 про Європейську прикордонну і берегову охорону від 13.11.2019. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1573722151667&uri=CELEX:32019R1896>

Регламент 2016/399 «Кодекс ЄС про норми, що регламентують рух осіб через кордони» від 09.03.2016. (Шенгенський кодекс про кордони). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02016R0399-20170407>.

Регламент 2016/794 від 11.05.2016 про Агентство Європейського Союзу із співробітництва у сфері правоохоронної діяльності (Європол) та заміну і скасування рішень Ради ЄС 2009/371/ЈНА, 2009/934/ЈНА, 2009/935/ЈНА, 2009/936/ЈНА і 2009/968/ЈНА. *Офіційний вісник*. L 135. С. 53 – 114.

Регламент 2017/2226, що запроваджує систему «в'їзду/виїзду» для реєстрації даних про в'їзд та виїзд та відмов у в'їзді громадян третіх країн, що перетинають зовнішні кордони держав-членів, та визначає умови доступу до системи «в'їзду/виїзду» у правоохоронних цілях, що змінює Конвенцію, яка імплементує Шенгенську угоду та відповідні регламенти, від 30.11.2017. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2226>

Регламент 2018/1240 про запровадження Європейської інформаційної системи авторизації подорожей (ETIAS) від 12.09.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1240>

Регламент 2018/1727 від 14.11.2018 про Агентство Європейського Союзу з питань співробітництва в галузі кримінального правосуддя, який замінює та скасовує рішення Ради ЄС 2002/187/ЖНА. *Офіційний вісник*. L 295. С. 138 – 183.

Регламент 2018/1806, що визначає перелік третіх країн, громадяни яких повинні мати візи при перетині зовнішніх кордонів, і країн, громадяни яких звільняються від такої вимоги, від 14.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1806>.

Регламент 2018/1860 про використання Шенгенської інформаційної системи з метою повернення громадян третіх країн, що незаконно перебувають, від 28.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1860>

Регламент 439/2010 від 19.05.2010 р. про заснування Європейського офісу з підтримки притулку. *Офіційний вісник*. L 132. 29.05.2010. С. 11–28.

Регламент 492/2011 про свободу руху працівників у межах Союзу від 05.04.2011. *Офіційний вісник*. L 141, 27.5.2011. С. 1–12.

Регламент 603/2013 про запровадження «Євродак» для порівняння відбитків пальців від 26.06.2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0603>

Регламент 604/2013, що визначає критерії і механізми визнання держави-члена, відповідальної за перевірку запиту про надання міжнародного захисту,

поданого громадянами третіх країн або особами без громадянства в одній із держав-членів, від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 31–59.

Регламент 767/2008 щодо Візової інформаційної системи та обміну даними між державами-членами щодо довготермінових віз від 09.07.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0767>.

Регламент 810/2009 про Візовий кодекс ЄС від 13.07.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009R0810>.

Регламент Європейської Комісії 635/2006 про скасування Регламенту Європейської Комісії 1251/70 про право працівників залишатися на території держави-члена після завершення трудової діяльності від 29.06.1970 від 25.04.2006. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32006R0635>

Регламент Ради 168/2007 від 15.02.2007 про заснування Агенції ЄС із захисту фундаментальних прав. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007R0168>.

Угода між урядами країн Союзу, Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 14.06.1985. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 13–18.

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, 2014. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Ст. 212.

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_851

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850

Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 07.12.2000. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN>.

Основна література

Європейське право: Право Європейського Союзу: підручник: у трьох книгах / За ред. В. І. Муравйова. Київ: Ін Юре, 2015. 312 с.

Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монографія. Львів : Астролябія, 2011. 543 с.

Макаруха З. М. Правові засади заснування та розвитку простору свободи, безпеки та юстиції в рамках Європейського Союзу: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. Київ, 2011. 543 с.

Мушак Н. Правові засади функціонування Шенгенського простору: монографія. Одеса : Фенікс, 2017. 442 с.

Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л. І. Адашис, Т. М. Анакіна, С. М. Вихрист та ін.] ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 590 с.

Поліванова О. М. Правове регулювання свободи пересування фізичних осіб у Європейському Союзі : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 233 с.

Право Європейського Союзу : норм. матеріали / упоряд. : І. В. Яковюк, Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк. Харків : Право, 2019. 500 с.

Право Європейського Союзу: Підручн. / За ред. Р. А. Петрова. К.: Істина, 2019. 392 с.

Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2019. 360 с.

Чуєнко В. І. Праве регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан і перспективи розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Х., 2018. 235 с.

Додаткова література

Комарова Т.В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія. Харків: Право, 2018. 528 с.

Миграционное право Европейского Союза : учебник / под ред. А. С. Четверикова. Москва : Проспект, 2018. 368 с.

Міжнародна термінологія у сфері міграції: українсько-англійський тлумачний словник. Київ : Міжнародна організація з міграції, 2015. 100 с.

Поглиблення відносин між ЄС та Україною: Що, чому і як? / за ред. М. Емерсона, В. Мовчан. Вид. 2-е. Брюссель (CEPS), Київ (Ін-т економічних досліджень і політичних консультацій), 2018. 288 с.

Сірант М. М. Статус біженців у Європейському Союзі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2008. 234 с.

Терещенков А. М. Міжнародно-правові аспекти регламентації трудової міграції в країнах-членах ЄС. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. № 1. С. 179–183.

Філіпова Н. В. Соціальний захист трудових мігрантів у країнах ЄС та в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1 (43). С. 378–385.

Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз: монографія. Харків: Право, 2013. 760 с.

EU Law: Text, Cases and Materials / Paul P. Craig, Gráinne De Búrca. Oxford : Oxford University Press, 2015. 1198 p.

European Migration Law / Eds. Pieter Boeles, Maarten den Heijer, Gerrie Lodder, Kees Wouters. 2nd edition. Intersentia, 2014. 458 p.

Електронні ресурси

<http://europa.eu> — Офіційна сторінка Європейського Союзу

<http://www.eurotreaties.com/eurotexts.html> тексти установчих договорів Європейського Союзу

www.minjust.gov.ua/file/23491 — Консолідовані версії Лісабонського договору (українською мовою)

<http://www.europarl.europa.eu> — офіційна сторінка Європейського Парламенту

<http://ec.europa.eu> — офіційна сторінка Європейської Комісії

https://ec.europa.eu/home-affairs/index_en — «Міграція та внутрішні справи», Офіційний портал Європейської Комісії

<http://www.consilium.europa.eu> — офіційна сторінка Ради Європейського Союзу

<http://www.curia.europa.eu> — офіційна сторінка Суду Справедливості Європейського Союзу

<https://minjust.gov.ua/acquis-communautaire> — акти *acquis* ЄС, перекладені українською мовою

<https://pulse.eu-ua.org> – прогрес виконання Угоди про асоціацію

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html> — пошукова система нормативних актів ЄС

<https://eu-ua.org> – Євроінтеграційний портал

http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – Представництво Європейського Союзу в Україні

<http://eulawanalysis.blogspot.com/> – аналітичні огляди з міграційного права ЄС «EU Law Analysis»

<http://www.europeanmigrationlaw.eu> – інформаційний портал «European Migration Law»

<https://www.refworld.org.ru/> – інформаційний аналітичний портал «Refworld»

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=623:kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuzu&Itemid=151

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Під час викладання дисципліни «Міграційне право Європейського Союзу» використовуються електронні системи бібліотеки, копіювальна техніка (ксерокс, принтер) для роздруківки текстів законодавчих актів, рекомендованої літератури. Можливе використання мультимедійного обладнання щодо проведення презентацій.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

«Міграційне право Європейського Союзу»

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПК – 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері міграційного права ЄС, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. ПК – 4. Здатність до визначення системи міграційного права ЄС, його джерел, принципів, сфери дії та особливостей застосування у правопорядках держав-членів. ПК – 7. Здатність до визначення правової природи механізмів імплементації міжнародно-правових зобов'язань України у сфері міграційного права у національну правову систему на основі міжнародних угод, укладених із Європейським Союзом.
ЗК – 2. Здатність продукувати нові ідеї (креативність).	ПК – 2. Готовність використовувати концептуальні та методологічні знання в дослідженнях, що пов'язані із проблематикою права Європейського Союзу і міжнародного права. ПК – 3. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей з міграційного права Європейського Союзу.
ЗК – 3. Здатність до пошуку, систематизації, критичного аналізу, оцінки та синтезу інформації.	ПК – 3. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей з міграційного права

	<p>Європейського Союзу.</p> <p>ПК – 6. Здатність вільного використання правової термінології у сфері міграційного права ЄС, зокрема, при дослідженні регламентів і директив Європейського Парламенту та Ради ЄС, рекомендацій Європейської Комісії та інших установ ЄС, практики Суду Справедливості.</p>
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю	
ФКС-1. Здатність до розв'язання комплексних проблем функціонування міжнародного права на основі аналізу сучасних та прогнозування нових тенденцій його розвитку.	<p>ПК – 2. Готовність використовувати концептуальні та методологічні знання в дослідженнях, що пов'язані із проблематикою права Європейського Союзу і міжнародного права.</p> <p>ПК – 3. Здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей із міграційного права ЄС.</p>
ФКС – 3. Здатність здійснювати доктринальне тлумачення міжнародного публічного права.	<p>ПК – 5. Здатність до критичного аналізу, тлумачення та оцінки Шенгенського асquis ЄС.</p> <p>ПК – 6. Здатність вільного використання правової термінології у сфері міграційного права ЄС, зокрема, при дослідженні регламентів і директив Європейського Парламенту та Ради ЄС, рекомендацій Європейської Комісії та інших установ ЄС, практики Суду Справедливості.</p>
ФКС – 4. Здатність здійснювати аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів.	<p>ПК – 6. Здатність вільного використання правової термінології у сфері міграційного права ЄС, зокрема, при дослідженні регламентів і директив Європейського Парламенту та Ради ЄС, рекомендацій Європейської Комісії та інших установ ЄС, практики Суду Справедливості.</p>

<p>ФКС-5. Здатність здійснювати діяльність з імплементації міжнародно-правових норм в національну правову систему.</p>	<p>ПК – 7. Здатність до визначення правової природи механізмів імплементації міжнародно-правових зобов'язань України у сфері міграційного права у національну правову систему на основі міжнародних угод, укладених із Європейським Союзом.</p>
--	---

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС-1. Демонструвати знання й розуміння сучасної міжнародно-правової системи	№1	РНС НД – 1.1. Наявність поглиблених наукових та практичних знань про особливості новітніх теорій, концепцій, підходів щодо розуміння сутності міграційного права ЄС.
РНС-3. Застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у міжнародно-правових дослідженнях.	№1	РНС НД – 1.2. Вміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у дослідженнях, що пов'язані з міграційним правом ЄС.
РНС-4. Застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у міжнародно-правових дослідженнях.	№1	РНС НД – 1.3. Вміння застосовувати комплексні та міждисциплінарні підходи у дослідженнях, що пов'язані з регулюванням міграційних процесів у праві ЄС.
РНС-5. Використовувати різноманітні джерела міжнародно-правової інформації (наукові публікації, довідники, бази даних тощо).	№2,3	РНС НД – 2.1. Вміння працювати з іноземними базами даних щодо діяльності установ ЄС, інформацією про результати їхньої діяльності в офіційних щорічних звітах; архівами, довідниками, фаховими періодичними виданнями, збірниками наукових статей, монографіями, дисертаціями та іншими джерелами.
РНС – 9. Здійснювати професійний аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів.	№2	РНС НД – 2.2. Вміння проводити аналіз практики Суду Справедливості ЄС у сфері міграційного права в процесі підготовки дисертаційного дослідження.

PHC – 10. Здійснювати доктринальне тлумачення міжнародного публічного права. актив	№2,3	PHC НД – 2.3. Вміння тлумачення різноманітних джерел права Європейського Союзу у сфері міграції.
--	------	--

Додаток 3

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни «Міграційне право Європейського Союзу»

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	<i>Предметні компетентності</i>						
	ПК - 1	ПК - 2	ПК - 3	ПК - 4	ПК - 5	ПК - 6	ПК - 7
Міграційне право Європейського Союзу Модуль 1 PHC-1.1	X			X			
PHC-1.2		X					
PHC-1.3							
Міграційне право Європейського Союзу Модуль 2 PHC-2.1			X		X		
PHC-2.2						X	X
PHC-2.3					X		
Міграційне право Європейського Союзу Модуль 3 PHC-2.1			X			X	X
PHC-2.3					X		